

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 19:58
Diariernr: 19/01726
Handläggare: Hans Stark
Robert Heed
Ämnesord: Ekonomi
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Extern medverkan:
Datum: 2019-12-19
Mottagare: Ekonomi/finans
Rubrik: Redovisningsfrågor 2019 och 2020
Ersätter:
Bilagor:

Sammanfattning

Som ett stöd för arbetet med bokslut och årsredovisning 2019 och inför redovisningen under år 2020 ges här en sammanfattande information om ett antal aktuella redovisningsfrågor.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 19:58

Ekonomi och styrning
Robert Heed
Hans Stark
EJ

Ekonomi/finans

Redovisningsfrågor 2019 och 2020

Som ett stöd för arbetet med bokslut och årsredovisning 2019 och inför redovisningen under år 2020 ges här en sammanfattande information om ett antal aktuella redovisningsfrågor.

- Ny kommunal redovisningslag 2019
- Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Redovisning av kommunalskattens slutavräkningar
- Kommunal fastighetsavgift
- Kommun-Bas
- RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld)
- Personalomkostnadspålägg 2020
- Internränta
- Räkenskapssammandraget 2019
- RUR – Resultatutjämningsreserv

Ny kommunal redovisningslag 2019

Ny kommunal redovisningslag – Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska tillämpas från och med räkenskapsår 2019. Mer information om den nya lagen återfinns på RKR:s webbplats: www.rkr.se samt på SKR:s webbplats.

Den nya lagen är mer omfattande än den tidigare redovisningslagen. Detta bland annat genom att flera frågor som tidigare normerades av RKR nu har flyttats in i lagen. En annan förändring är att lagen innehåller krav på rättvisande bild och grundläggande redovisningsprinciper. Några andra förändringar i LKBR:

- Finansiella instrument som innehas för att generera värdestegring eller avkastning, t.ex. pensionsplaceringar ska värderas till verkligt värde. Som en följd av detta tas uppskrivningsmöjligheten för finansiella anläggningstillgångar bort. Detta innebär att tidigare gjorda uppskrivningar måste återföras.
- Resultaträkningen får nya resultatposter och eventuella extraordinära intäkter och kostnader ska redovisas netto.
- Strukturen på årsredovisningen förändras genom att t.ex. drift och investeringsredovisningen blir egna delar i årsredovisningen.
- Nya upplysningskrav återfinns både i lagen och i rekommendationer från RKR. Detta medför att uppgifter behöver tas fram för år 2018 för att ha jämförelsetal till årsredovisning 2019. Även ändrade redovisningsprinciper medför att omräkning behöver göras i kommande årsredovisning. Se vidare nedan under Informationer från RKR – Fastställande av ingångsbalansräkning och andra jämförelsetal 2019.

Rådet för kommunal redovisning (RKR)

Rådet för kommunal redovisning ger ut rekommendationer, informationer samt idéskrifter. Nedan finns en sammanställning av det som publicerats under 2019. Mer upplysningar om RKR samt alla rekommendationer, utkast, skrifter, nyhetsbrev, yttranden och informationer finns på RKR:s webbplats: www.rkr.se

Rekommendationer är RKR:s normerande publikationer. Text med fet stil i rekommendationerna är direkt normerande medan övrig text ska ses som vägledande och beskrivande. Om avvikelser från rekommendationer görs ska det i årsredovisningen anges vilken avvikelse som gjorts och skälen för detta. Avvikelsen ska kunna motiveras med att den ger en mer rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning. Dessutom gäller från 2019 de upplysningskrav som följer av 9 kap. 3 § i LKBR, där det framgår att om avvikelser innebär ett avsteg från de grundläggande redovisningsprinciper som anges i LKBR så ska upplysning lämnas om skälen till avvikelserna samt en bedömning av effekten på kommunens eller regionens resultat och ekonomiska ställning. (Se information "Tolkning och tillämpning av avstegsregeln" nedan.)

Idéskrifter och annan information är inte normerande utan ska ses som vägledande och stödande för utvecklingen och tillämpningen av god redovisningssed.

Nya rekommendationer 2019

Med anledning av den nya redovisningslagen uppdaterade RKR under 2018 merparten av rekommendationerna. Detta för att anpassa dem till den nya lagen, men det gjordes även vissa tillägg och förtydliganden utifrån vanliga frågor inom olika områden. Samtidigt slogs vissa tidigare rekommendationer ihop.

Under 2019 har RKR givit ut tre nya rekommendationer, RKR R10 Pensioner, RKR R14 Drift- och investeringsredovisning samt RKR R15 Förvaltningsberättelse. Utöver detta har det under 2019 tagits beslut om reviderade versioner av RKR R2 Intäkter.

RKR R10 Pensioner

RKR R10 Pensioner är en sammanslagning av de tidigare tre rekommendationer som hanterade redovisning av pensioner. Till stora delar är normeringen den samma som tidigare. Det har dock tillkommit en del nya upplysningskrav. Vissa tidigare upplysningskrav har dessutom flyttats till rekommendationen avseende förvaltningsberättelsen.

Rekommendationen gäller från och med redovisningsåret 2019.

RKR R14 Drift- och investeringsredovisning

Drift- och investeringsredovisning har tidigare ingått i förvaltningsberättelsen, men utgör enligt LKBR separata delar av årsredovisningen. Till stöd för framtagande av drift- och investeringsredovisningen har RKR under året tagit fram en ny rekommendation.

Rekommendationerna om drift- och investeringsredovisning ska tillämpas från 2020 men tidigare tillämpning uppmuntras. När det gäller drift- och investeringsredovisning så är det viktigt att komma ihåg att LKBR innebär att det ställs krav på att dessa redovisningar ska utgöra egna delar av årsredovisningen oavsett om rekommendationen tillämpas fullt ut för årsredovisning 2019 eller inte.

RKR R15 Förvaltningsberättelse

I LKBR 11 kap regleras vilken information förvaltningsberättelsen ska innehålla. Kraven är i stort hämtade från den tidigare redovisningslagen.

Rekommendationen reglerar hur förvaltningsberättelsen ska struktureras och vad de olika avsnitten ska innehålla.

Rekommendationen ska tillämpas från 2020 men tidigare tillämpning uppmuntras. Oavsett om rekommendation tillämpas redan 2019 eller ej så gäller de krav som uppställs i LKBR. Det kan därför vara en fördel att redan 2019 börja hämta stöd från rekommendationen för att påbörja en omställning av förvaltningsberättelsen.

Vidare ska upplysningar om pensionsförpliktelser samt redovisning av balanskravsresultat lämnas i förvaltningsberättelsen för år 2019. Detta beskrivs närmare i två särskilda informationer som RKR givit ut under 2019.

Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i förvaltningsberättelsen:

<http://www.rkr.se/wp-content/uploads/2014/03/Information-Upplysningar-pensioner-i-förvaltningsberättelsen.pdf>

Beräkning och redovisning av balanskravsresultat:

<http://www.rkr.se/wp-content/uploads/2014/03/Information-Balanskrav.pdf>

RKR R2 Intäkter

Under 2019 har även rekommendation RKR R2 Intäkter setts över och vissa förändringar har gjorts. Aktuell version av rekommendation R2 fastställdes av RKR:s styrelse i november 2019. I den fastställs hur en avgift eller ett offentligt bidrag som är hänförlig till en investering ska redovisas. Den har även kompletterats med en definition av offentliga bidrag.

Rekommendationen ska tillämpas från 2020 men även här uppmuntras tidigare tillämpning.

Samtliga rekommendationer finns att ladda ner på www.rkr.se:

<http://www.rkr.se/dokument/rekommendationer/rekommendationer-fr-o-m-2019-01-01/>

Informationer

Fastställande av ingångsbalansräkning och andra jämförelsetal 2019

Syftet med denna information är att uppmärksamma viktiga poster – och därmed jämförelsetal – som måste justeras med anledning av ändrade redovisningsprinciper samt ge en praktisk vägledning om hur RKR R12 Byte av redovisningsprincip, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt rättelser av fel, ska tillämpas i de finansiella rapporterna för 2019.

Fastställande av ingångsbalansräkning och andra jämförelsetal 2019:

<http://www.rkr.se/wp-content/uploads/2014/03/INFORMATION-Övergång-till-LKBR-Mars-2019.pdf>

Tolkning och tillämpning av avstegsregeln

Med anledning av de nya reglerna i LKBR kring avsteg från normering samt avvikelser från de grundläggande redovisningsprinciper som anges i LKBR har RKR i oktober givit ut en uppdaterad information om tolkning och tillämpning av avstegsregeln.

Tolkning och tillämpning av avstegsregeln:

http://www.rkr.se/wp-content/uploads/2014/03/Information-Avstegsregel_Okt-19.pdf

Övriga informationer

RKR har under året uppdaterat följande informationer utifrån ny lagstiftning och normering.

Redovisning av försäkrings- och skadeståndsansättning finns i ”Information Försäkring Okt-19” att ladda ned från denna webbsida:

<http://www.rkr.se/dokument/informationer/>

Redovisning av rivnings- och saneringsutgifter:

http://www.rkr.se/wp-content/uploads/2014/03/Information-Rivning-och-sanerering_Okt-19.pdf

Uppdateringarna avser främst hänvisning till lagstiftning och normering från RKR som har ändrats i och med att LKBR trädde i kraft 2019.

Redovisning av kommunalskattens slutavräkningar

Rekommendation RKR R2 Intäkter reglerar hur kommunalskattens slutavräkning ska periodiseras. Det är SKR:s decemberprognos som ska användas vid bedömningen av 2019 års slutavräkning.

Följande kommunalskatteintäkter ska resultatredovisas för år 2019.

1. De preliminära månatliga skattebetalningarna under året.
2. En prognos över slutavräkningen för år 2019 (avräkningen för år 2019 regleras likvidmässigt i januari år 2021). Den prognos som ska användas enligt rekommendation RKR R2 Intäkter är den prognos som SKR fastställt för detta ändamål, den 20 december 2019. Denna prognos innebär att slutavräkningen blir negativ om –430 kronor per invånare den 1.11.2018.
3. I bokslut för 2018 bokfördes en prognos för slutavräkningen för år 2018 som var negativ och uppgick till –61 kronor per invånare per den 1.11.2017. Det slutgiltiga taxeringsutfallet för år 2018 är nu känt och slutavräkningen uppgår till –37 kr per invånare. Mellanskillnaden mellan prognos och utfall, 24 kronor per invånare per 1.11.2017, ska resultatredovisas i bokslut 2019.

Enligt Kommun-Bas 19 används konto 178 och konto 298 för periodisering en av skatteintäkterna. För ytterligare information om skatteintäkterna, se cirkulär 19:59.

Kommunal fastighetsavgift

SKR presenterar i cirkulär 19:60 kommunvisa sammanställningar för fastighetsavgifterna avseende utfall för 2018 samt prognoser på utfall för 2019 och 2020 enligt nedan:

- Det slutliga utfallet för fastighetsavgiften per kommun för 2018. Mellanskillnaden mellan prognos i bokslut 2018 och slutligt utfall ska resultatredovisas i 2019 års bokslut.
- En prognos för fastighetsavgiften 2019 som ska användas i 2019 års bokslut.

Kommun-Bas

En uppdatering av normalkontoplanen Kommun-Bas 19 finns på SKR:s webbplats. De ändringar som har gjorts rör främst effekter av den nya lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning som trädde i kraft från räkenskapsåret 2019.

På webbplatsen finns även en uppdaterad version av normalkontoplanen Kommun-Bas 20r. De uppdateringar som gjorts följer av den i november beslutade rekommendationen R2 Intäkter. För de kommuner som redan 2019 avser att tillämpa redovisning enligt R2 Intäkter rekommenderar vi att man använder Kommun-Bas 20r. I detta fall kan man behöva hantera vissa justeringar i rapporteringen av räkenskapsammandraget till SCB vilket beskrivs i avsnittet ”Räkenskapsammandraget 2019” nedan.

Samtliga versioner av baskontoplanen finns samlade på vår sida om Kommun-Bas på SKR:s webbplats. Filformat är word-, excel- och PDF-filer.

Genom att prenumerera på webbområdet Ekonomi finns möjlighet att följa när nyheter om Kommun-Bas publiceras.

RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld)

En konsekvens av den nya redovisningslagen är att regelverket kring RIPS justerats under året. Från och med 2019 ska ett årligt beslut fattas om diskonteringsräntan och andra antaganden som används vid beräkning av pensionsskuldens storlek. Beslutet ska publiceras senast under juni månad aktuellt år. Vidare har den s.k. indikatormodellen för räntan tagits bort.

Beslutet avseende diskonteringsräntan för 2019 publicerades i juni 2019 och innebär att RIPS-räntan för 2019 är oförändrad och ligger kvar på 1 procent.

Mer information återfinns på SKR:s webbplats.

Personalomkostnadspålägg 2020

Personalomkostnadspålägget (PO) uppgår för år 2020 till 40,15 procent vilket är en ökning med 1,0 procentenheter jämfört med 2019. Förändringen består av en ökning av kollektivavtalad pension inkl. särskild löneskatt för år 2020 från 7,70 till 8,60 procent samt en ökning av avtalsförsäkringarna om 0,1 procent.

Mer information om PO-pålägg återfinns i cirkulär 19:59 samt på SKR:s webbplats.

Internränta

Huvudprincipen och den mest rättvisande internräntan för den enskilda kommunen, är att göra en egen bedömning utifrån sin egna genomsnittliga räntekostnad, utifrån kommunens externa upplåning.

Av hävd ger SKR förslag på internränta för beräkning av kapitalkostnader för (aktiverade) investeringar för att kunna användas i internredovisningen. Den föreslagna internräntan återspeglar sektorns genomsnittliga lånekostnad.

Den metod SKR använder bygger på sektorns egna upplåningskostnader, vid årsskiftet året före aktuellt år. Huvudkällan för informationen utgörs av Kommuninvests skuld-databas, KI Finans.

SKR:s beräknade internränta:

2019: 1,50 procent

2020: 1,50 procent

2021: besked i februari 2020

Mer information om internränta återfinns i cirkulär 19:5.

Räkenskapssammandraget 2019

På SCB:s webbplats (www.scb.se/rskommuner) finns aktuell information om räkenskapssammandraget. Några punkter värda att särskilt uppmärksamma inför räkenskapssammandraget 2019 kommenteras nedan.

Hantering av gemensamt sökta statsbidrag

Det förekommer att vissa riktade statsbidrag söks gemensamt för flera kommuner där en av kommunerna är huvudsökande kommun och samordnar ansökan för samverkande kommuner. Principen för rapportering av motpart i RS har tidigare varit att statsbidrag ska redovisas med närmaste motpart. En ändring i RS2019 görs dock där SCB i instruktionen skriver:

”Bidrag från staten eller statliga myndigheter redovisas alltid med närmaste motpart. Undantag: vidareförmedlade medel via SKR **eller annan kommun** som ska redovisas med motpart staten.”

Det innebär att för statsbidrag som t.ex. Skolverkets ”Yrkesvux 2019” och ”Lärlingsvux 2019” ska både huvudsökande kommun och samverkande kommuner redovisa sin egen del av statsbidraget med motpart staten där uppgiften efterfrågas i RS. (Flikarna ”Verks int o kostn” samt ”Motpart”)

Vid bokslutstillfället kan en fordran/skuld uppstå för dessa statsbidrag. I rapporteringen i balansräkningen i RS ska huvudsökande kommun redovisa total fordran/skuld för samtliga samverkande kommuner som fordran/skuld på staten.

Den fordran/skuld som uppstår mellan huvudsökande kommun och samverkande kommuner ska i balansräkningen i RS redovisas som Diverse kortfristig fordran/Övriga kortfristiga skulder.

Intäcksredovisning i enlighet med rekommendation R2 Intäkter

De kommuner som väljer att redan 2019 redovisa intäkter i enlighet med rekommendation RKR R2 Intäkter (från november) rekommenderas att använda Kommun-Bas 20r i sin redovisning.

Eftersom RS 2019 bygger på Kommun-Bas 19 så behöver man hantera detta vid rapporteringen till RS då vissa konton i Kommun-Bas 20r inte finns med i blanketten för RS 2019.

SCB:s instruktioner beskriver hur detta ska göras vid rapporteringen i RS.

Ersättning från Försäkringskassan för personlig assistans

Det har införts förändringar i rutinen avseende ersättningar från Försäkringskassan avseende retroaktiva beslut. I SCB:s anvisningar finner ni hur detta ska hanteras i RS.

RUR – Resultatutjämningsreserver

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren.

För mer information se cirkulär 19:59.

De kommuner som har RUR ska i särskilda riktlinjer ange när medel kan avsättas till och ianspråk tas från RUR.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Hans Stark 08-452 77 50 eller Robert Heed 08-452 71 41.

Båda kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skr.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER

Avdelningen för ekonomi och styrning

Sektionen för ekonomisk analys/Sektionen för demokrati och styrning

Niclas Johansson

Hans Stark